

Studuj zdrávku. Kampaň chce přilákat do zdravotnictví více lidí, prestiž by měly podpořit i vyšší kompetence

7.6.2019

Kampaň Studuj zdrávku má podpořit zájem o studium na všeobecnou sestru, záchranáře a farmaceutického asistenta. Foto: MK

Ministerstvo zdravotnictví by spolu s Uníí zaměstnavatelských svazů chtělo přitáhnout ke studiu na zdravotnických školách více mladých lidí. Odstartovalo proto kampaň Studuj zdravku, která se snaží oslovovat potenciální uchazeče o studium na sociálních sítích, přímo ve školách nebo i v kinech. Zatraktivnit povolání do budoucna by pak mělo také posílení kompetencí sester i dalších zdravotníků, které se nyní připravuje na ministerstvu.

„Kampaň má cílit na generaci, která se dál rozhoduje o tom, co bude dělat se svým životem a na jakou školu se přihlásí. Dnes jsme ve velké konkurenci s dalšími obory – když jsem se díval na demografický vývoj, v roce 1993 bylo v české populaci 200 tisíc 15letých, zatímco dnes je jich 90 tisíc. A s tím, jak klesá počet těch, na které cílíme, musíme být aktivní, oslovit je a ukázat jim, že pracovat ve zdravotnictví má smysl,“ uvedl na tiskové konferenci ministr Adam Vojtěch.

Kampaň Studuj zdravku je zaměřena na tři profese – všeobecnou sestru, zdravotnického záchranáře a farmaceutického asistenta. Probíhat by měla ve dvou fázích: od června do října na sociálních sítích, v rámci soutěže a na veletrhu Gaudeamus, a pak od listopadu do února (kdy jsou termíny přijímacích zkoušek na střední školy) formou roadshow, spotů v kinech a na sociálních sítích. Kampaň je financovaná z fondu sociálních partnerů, přičemž náklady bez započtení prací na ministerstvu a Unii zaměstnavatelských svazů přesahují milion korun. V návaznosti na počet přihlášek by mělo dojít k vyhodnocení a v dalších letech případně zaměření i na další zdravotnické profese.

„Chceme jít do terénu za studenty na školy, ale gró kampaně bude online,“ říká Adam Vojtěch s tím, že kampaň poběží na sociálních sítích, tedy na Facebooku, Twitteru, You Tube či Instagramu, a má také samozřejmě i své webové stránky Studujzdravku.cz. Důležitou součástí přitom budou videa – zhruba tříminutové motivační videoprofilů zmíněných tří zdravotnických povolání, spoty s osobnostmi i videa prezentující nemocnice a zdravotnické školy. Vedle toho by v 26 českých kinech měly během listopadu běžet zhruba

půlminutové kinoteasery. Už nyní také byla spuštěna soutěž, v jejímž rámci studenti či absolventi zdravotnických škol natáčejí krátká videa v délce 20 až 40 vteřin, proč studovat „zdrávku“. Video budou postupně zveřejňována na sociálních sítích a ta, která dostanou nejvíce lajků, vyhrají iPhone a další ceny.

Kampaň má zvýšit počet studentů i povědomí

O potřebě zdravotních sester se asi v současné situaci není třeba rozepisovat, podívejme se však na druhé dvě profese, na které se kampaň zaměřuje. „Do budoucna je jasné, že záchranáři začnou čím dál více přebírat práci lékařů, kteří nejsou úplně dostatečnou zbrojí,“ poukazuje ministr Vojtěch. „Není to tak, že bychom trpěli akutním nedostatkem záchranářů, ale máme schválenou koncepci rozvoje do roku 2021, která počítá s nárůstem počtu zaměstnanců i výjezdových skupin,“ načrtává náměstek ředitele Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy Zdeněk Křivánek s tím, že stoupá počet výjezdů i nároky na záchranáře.

Cílem je také seznámit s tím, co vlastně obnáší profese farmaceutického asistenta. „Je poměrně malé povědomí o tom, kdo pracuje v lékárně. Jsou tam jednak lékárníci, kteří mají vysokou školu, dále farmaceutičtí asistenti a tým dotvářejí sanitáři. Jednotlivě bez sebe nemohou fungovat, nebo jen velmi těžko. Veřejnost přitom vidí pouze výdej léků, což je kousíček lékárny – vůbec nevidí, co je v zázemí, a možná si ani nedovede představit, co kolegové dělají. Kromě toho, že jsou farmaceuti a farmaceutičtí asistenti jedinečnými odborníky na oblast léků, věnuje se farmaceutický asistent i objednávkám léčiv, zdravotnických prostředků i léčebné kosmetiky, vykonává základní laboratorní práce při přípravě léčiv, vydává léčiva na žádanky pro zdravotnická zařízení, připravuje léčivé přípravky dle lékopisu a může se účastnit i přípravy radiofarmak či cytostatik. Práce jednoznačně není jednotvárná ani nudná,“ říká farmaceutka a ředitelka lékového ústavu Irena Storová, která sama 17 let pracovala v lékárně.

Povede se zvýšit počty studentů o 20 procent?

Letošní kampaň ovšem není první, která usilovala o zvýšení zájmu o studium na zdravotnických školách. Už na přelomu loňského a předloňského roku zveřejnila Unie zaměstnavatelských svazů příběhy úspěšných zdravotníků a

také publikace pro střední zdravotnické školy. „Tento týden jsem si s Asociací středních zdravotnických škol ověřoval, jaká je situace, a došlo až k desetiprocentnímu navýšení zájemců o studium na středních zdravotnických školách. Když jsme se ptali proč, ředitelé škol udávali opakovaně zpětnou vazbu, že kampaň k tomu přispěla. Dodávali ale také, že jedním z důvodů je i to, že na těchto školách nemá být povinná maturitní zkouška z matematiky,“ podotýká prezident Unie zaměstnavatelských svazů Jiří Horecký.

Spojení sil s ministerstvem zdravotnictví nyní podle něj umožní znásobit dopad kampaně. Zatímco podle aktuálních dat se mezi roky 2017 a 2018 zvýšil počet studentů přijatých do studia o tisíce, nyní ministerstvo i unie doufají v další nárůst uchazečů o 15 až 20 procent. „Už jsou zdravotnické školy, které rozšiřují kapacitu, protože poptávka převyšuje nabídku. Třeba v Jižních Čechách se nedávno navýšil počet studentů o sto míst. Máme také aktuální informace, kolik lidí se přihlásilo do školního roku 2019/2020, a opět je tam navýšení. Možná to je světlo na konci tunelu, byť bude chvíli trvat, než lidé dostudují,“ poukazuje Adam Vojtěch s připomínkou, že v českém zdravotnictví chybí zhruba tři tisíce sester.

Na větší využití ovšem stále čeká studijní model 4+1 (tedy po střední zdravotní škole možnost zrychleně během roku dostudovat na sestru všeobecnou). „Model je natolik nový, že se ještě těžko vyhodnocuje – začal v září 2017. Dnes je v něm něco kolem dvou set lidí. Možná někdo čekal, že zájem bude vyšší. Sám na školy jezdím a ptám se na reálnou praxi, a ne každý o to má zájem, protože je nutno udělat rozdílové zkoušky. Zatím ale není na místě to zásadně hodnotit. Potenciál nyní může mít to, že půjde studovat i v kombinované formě, takže praktické sestry, které už nyní pracují, si budou moci všeobecnou sestru dálkově dodělat,“ popsal pro ZD Adam Vojtěch.

Změn dočkají kompetence i vzdělávací programy

Zvýšit prestiž zdravotnických povolání se ale ministerstvo bude snažit i jinak než kampaní. Zásadní otázkou jsou kompetence. „Všeobecná sestra je partnerem lékaře a v řadě oblastí je schopna ho nahradit. Lékař by měl vykonávat speciální péči o pacienty, ale mnoho výkonů může sestra převzít. Touto cestou jdou i v zemích na západ od nás,“ poukazuje Vojtěch. Ten sice přiznává, že například Česká lékařská komora z nápadu není úplně nadšena,

oproti tomu Česká lékařská společnost ale záměr podporuje. S přípravou přitom pomáhají také experti Světové zdravotnické organizace.

Sestry by snad už brzy měly mít více kompetencí především v primární péči, kde by samy prováděly základní vyšetření a diagnostiku. Více pravomocí by měly mít také v domácí péči, kde dnes všechny výkony musí indikovat lékař. Nově by tak například mohly předepisovat zdravotnické prostředky, inkontinenční, stomické či kompenzační pomůcky, případně mít samostatné výkony, jako je cévkování u mužů.

„V tomto roce bychom chtěli předložit do procesu legislativní balíček, protože budeme muset upravit celou řadu zákonů, jako je zákon o zdravotních službách či zdravotním pojištění. Máme to v zásadě připraveno, ale chceme jít ve fázích – nechceme to řešit komplexně, protože by to mohlo být těžko průchodné. V první řadě se chceme zaměřit na sestry, které jsou už dnes do určité míry autonomní, ale systém je stále nastaven tak, že všechno musí indikovat lékař. To chceme změnit,“ vysvětlil ZD Vojtěch.

V další fázi pak mohou přijít na řadu i kompetence sester v dalších oblastech, jako je akutní lůžková péče. Debata zřejmě bude i o pravomocích záchranářů. „Chceme jít cestou, že by do budoucna zdravotníci záchranáři přebírali některé kompetence, které dnes může provádět lékař. To ale jen za předpokladu, že budou řádně proškoleni a vychováni, což platí i u sester. Tam už vedle kompetencí připravujeme i nové vzdělávací programy, a to i v rámci naší organizace NCO, která zajišťuje celoživotní vzdělávání sester. Jakékoliv kompetence musí jít ruku v ruce se vzděláním,“ dodává Vojtěch.

Michaela Koubová

Zdroj: <http://www.zdravotnickydenik.cz/2019/06/studuj-zdravku-kampan-chce-prilakat-zdravotnictvi-vice-lidi-prestiz-by-mely-podporit-i-vyssi-kompetence/>